

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De ordine Charitatis. Cap. XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

est, qui mittit lanceas & sagittas in mortē: ita vir qui fraudulenter nocet amico suo: & quum deprehensus fuerit, dicit, Luctum feci. Pythagoras, Amicum laedere nec ioco quidem oportet.

De ordine Charitatis.

CAP. XVI.

Quadruplex est ordo charitatis. ¶ Primus est, secundū prioritatem & posterioritatem, qui attenditur inter amorē Dei & amorem proximi. Amor enim Dei prior est, quā amor proximi. Vnde Exod. 20. Primò ponuntur mandata pertinentia ad amorem Dei, deinde quæ pertinet ad amorem proximi. Amor Dei causa est amoris proximi. Proximus enim amat, quia Deus hoc præcipit. Præterea Deus finis est dilectionis proximi. Finis verò mouet causam, efficientem. ¶ Secundus ordo attenditur hoc quod ametur quæ amanda sunt, & non amentur, quæ amanda non sunt. Aug. in li. de doctrina Christiana: Ille sancte & iuste uiuit, qui ordinatā habet dilectionem, ne aut diligat quod non diligendū, aut nō diligat quod est diligendum. Omnis peccator in quantum est peccator nō est diligendus: omnis homo in quantum est homo, est diligendus. ¶ Tertius ordo iuxta uerbum dicitur in eodem lib. in hoc attenditur, quod non æquè diligatur quod minus, uel amplius diligendū est: aut minus uel amplius, quod æquè diligendū est. ¶ Et notandum quod aliquis dicitur magis diligere tripliciter. Primo modo, quia ad maius diligitur, scilicet ad maiorem gloriā. Sic uniuersaliter magis diligendus est, qui magis bonus est. Secundò, qui diligitur maiori affectu. Tertio modo dicitur inter illa quatuor quæ enumerat Aug. in lib. de doctrina Christiana, dicens: Quatuor diligenda sunt. Vnū quod supra nos est, scilicet Deus, alterū quod nos sumus. Tertium est, quod infra nos est, scilicet proximus. Quartū quod infra nos est, scilicet proximus. Quum nos & proximum enumerat Aug. inter diligenda & proximum uideretur intelligere excellentiorem partem nostram & proximum animā, scilicet propter hoc quod corpus ponit post quarto loco. Gregor. 1. parte Moral. Cum recte diligimus, in rebus conditis anima nostra charius amamus. Idem in Moralibus: Magnæ mercedis est à morte eripere carnem quæ morituram. Quāti ergo meriti est animā à morte liberare in cælesti patria semper uicturā? Item iste ordo attenditur in ea quæ enumerat Ambro. super illud Cantic. 1. Ordinauit in charitate: Multorum, inquit, charitas inordinata est: quod in primo est, ponunt tertium, uel quartum. Primò Deus diligendus est secūdo parentes, inde filij, post domestici: qui si boni sunt, magis

filiis præponendi sunt. ¶ Ordo diligendi secundū affectum va-
 riatur, secundum bonitatem vel propinquitatem eorū qui dili-
 guntur, vel etiā secundum vtilitatem ecclesiæ. Magis enim bo-
 nus aliis paribus magis diligendus est, quantum ad affectū. Item
 propinquior aliis paribus affectu maiori diligendus est. Item
 vtilior ecclesiæ aliis paribus maiori affectu diligendus est. Et idē
 intelligendū est etiam quantum ad affectum. Melior enim, vel
 propinquior, vel ecclesiæ vtilior aliis paribus magis est eligen-
 dus. ¶ Sed dubitari potest, verū bonitas propinquitati circa dili-
 genda præualeat, vel econuerso. Et videtur quod bonitas præ-
 ualeat propinquitati, secundū illud Ambrosij: Domestici si bo-
 ni sunt, malis filiis præponēdi sunt. Item dicit Beda super illud
 Luc. 8. Mater mea & fratres mei hi sunt, &c. non iniuriōse ne-
 gligit matrem, nec mater negatur etiam quæ de cruce cognos-
 citur, sed religiosiores copulæ mentiū monstrantur, quā cor-
 porum. Greg. Magis debemus diligere quos ex sacro fonte su-
 scipimus, quā quos de carne nostra genuimus. Et dicendum
 quod bonus extraneus præponendus est filio malo, quantum ad
 spiritualia beneficia, vel etiam quantum ad temporalia: tanta
 potest esse bonitas extranei, vel vtilitas ecclesiæ. Item dubitari
 potest de hoc quod Ambrosius parētes filiis præponit in ordi-
 ne diligendorū. Quum enim natura magis incitet ad amorem
 filiorum, quā ad amorē parentum: magis videtur filij diligen-
 di, quā parētes: gratia enim non est opposita naturæ. Ad idē
 videtur facere illud 2. Cor. 12. Non debent filij parentibus the-
 saurizare, sed parētes filiis. Item quod radix humore mittit ad
 ramos, & non econuerso. Et est dicendum, quod parentes magis
 diligēdi sunt quā filij, aliis paribus & quantum ad affectum, &
 quantum ad effectū. Et ad hoc incitat natura instituta & restituta,
 licet non destituta. Tamē hunc ordinē variare potest filij boni-
 tas. Posset enim esse adeo bonus quod esset præponendus patri.
 Item ecclesiæ vtilitas, vel filij necessitas, vel propinquitas. Posset
 enim filius esse adeo vtilis ecclesiæ, quod potius subuenire de-
 beret aliquis ei, quā patri suo. Itē si esset filius familias, posset
 esse quod potius deberet ei aliquis providere quā patri. Posset
 etiam esse adeo indigens quod citius esset ei subueniendum quā
 patri. Aug. ad Marcellinum: Caritas quæ tanquā nutritrix fouet
 filios suos, nō ordine amādi, sed ordine subueniēdi, infirmio-
 res fortiorib⁹ anteponit, quos tales vult esse, quales in illis sunt
 quos non contemnendo, sed de his confidendo interim præte-
 rit. ¶ Et norandū est, quod parentes diligendi sunt effectū di-

pliciter, scilicet quantum ad exhibitionem honoris, & quantum ad exhibitionem necessariorum. Quantum ad primum, parentes videntur esse semper proponendi filiis, nisi forsitan filius carnalis fieret pater spiritualis. Quantum vero ad secundum ordo potest variari ex aliqua praedictarum causarum. Item notandum quod affectu debemus omnem hominem diligere. Effectus vero potest suspēdi ex causa. Aug. Charitas non intermittatur: officia potest tempore exhibeantur. ¶ Quartus ordo attenditur secundum has differentias propter se, & propter aliud. Creator propter se amandus est: creatura vero propter Deum. De hoc ordine dicit Aug. 15. lib. de ciuitate Dei: Cum omnis creatura bona sit, amari potest & bene, & male. Bene, scilicet ordine custodito: male ordine perturbato. Quod in laude quadam cerei breuiter verbum dixi: Hec tua sunt, bona sunt, quia tu bonus ista creasti. Nil inordinatum est in eis, nisi quod peccamus amantes. Ordine neglecto pro te quod conditur a te. Item 9. lib. de Trinitate: Amanda est creatura, sed ad creatorem amor refertur, non tam cupiditate sed charitas erit. Tunc enim est cupiditas. Cum propter se creatura amatur, tunc non ventem adiuuat, sed corrumpit fruendum. Inferiori creatura vtendum ad Deum, pari tibi fruendum: sed in Deo sic teipso, non in teipso frui debes: sed in eo qui te fecit.

De his quae Charitati aduersantur.

CAP. XVII.

Charitati videntur aduersari superfluum amor nostrum, vanus amor mundi, odium proximi, & generaliter damnabile offensam Dei. ¶ Circa primum notandum quod signum est, quod aliquis habeat superfluum amorem sui, cum ea quae pertinent ad Deum & ad proximum suum, negligit: propria vero, diligenter defendit: & specialiter, cum defendit sua mala. 1. Cor. 10. Non quod suum est querat. Phil. 2. Non quae sua sunt singuli conturbantes, sed quae aliorum. Grego. in Moralibus: Plus Deo se amare conuincitur, qui neglectis his quae eius sunt, propria tuetur. Idem in Pastoralibus: Qui vult praua agere, & tamen ad haec quae terros tacere, ipse sibi testis est, quia plus se veritate appetit diligi, quam contra se non vult defendi. ¶ Superfluum amor efficit hominem ciuem Babylonica ciuitatis. Aug. 14. lib. de ciuitate Dei: Fecerunt ciuitates duas amores duo, terrenam scilicet amor sui vsque ad contemptum Dei, caelestem vero amorem Dei vsque ad contemptum sui. Illa in gloria sua exaltat caput suum: haec dicit Domino Deo suo: Gloria mea & exaltans caput meum. ¶ Amor sui radix est multorum malorum. Vnde supra illud 2. Tim. 3. Erunt homines seipso amantes, cupidi, elati,